

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Projekt EU

„Daljnja izgradnja ECLI-a (europske identifikacijske oznake sudske prakse)“

2015. – 2017.

Vrhovni sud Republike Hrvatske uključen je, zajedno s Ministarstvom pravosuđa, u projekt koji je odobrila Europska komisija pod nazivom „Daljnja izgradnja ECLI-a (europske identifikacijske oznake sudske prakse)“ ili u engleskoj inačici „Building on ECLI (BO-ECLI)“, čije je provođenje započelo prvim sastankom koordinatora i korisnika održanim 08. i 09. listopada 2015. u Den Haagu. Koordiniranje projektom povjereno je Centru službenih vladinih publikacija pri Ministarstvu unutarnjih poslova Kraljevine Nizozemske a uz Hrvatsku u projekt su uključene još i Belgija, Estonija, Češka Republika, Grčka, Italija, Nizozemska, Rumunjska, SR Njemačka i Španjolska.

Zašto ECLI?

Na uvođenje europske identifikacijske oznake sudske prakse je svojim zaključkom države članice EU pozvalo Vijeće Europske unije (2011/C 127/01)¹ uz uspostavu osnovnih ujednačenih podataka o odlukama (metadata) koje čine sudsku praksu, da bi Unija ostvarila područje slobode, sigurnosti i pravde uz očuvanje poštovanja temeljnih prava i različitih pravnih sustava i tradicija država članica, kako je to određeno člankom 67. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. U navedenom zaključku je istaknuto da se za učinkovitu pravosudnu suradnju na jedinstvenom području slobode, sigurnosti i pravde, osim poznavanja europskog prava nužno upoznati i s pravnim sustavima drugih država članica. Poznavanje materijalnih odredbi prava Europske unije i njihova primjena u praksi ne mogu se temeljiti samo na normativnim aktima kao izvorima prava. Potrebno je uzeti u obzir i praksu drugih nacionalnih sudova, posebno odluka za koje je od Suda Europske unije zatraženo rješavanje prethodnog pitanja kao i onih koje su nacionalni sudovi donijeli slijedom riješenog prethodnog pitanja, ali i odluka u kojima su nacionalni sudovi neposredno primijenili pravo Europske unije.

---

¹ [http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52011XG0429\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52011XG0429(01)&from=EN)

Europski parlament također je naglasio u svojoj Rezoluciji o ulozi nacionalnog suca u europskom pravnom sustavu od 09. srpnja 2008. (2007/2027(INI)², potrebu za omogućavanje prekograničnog pristupa nacionalnim sudskim praksama, kako bi nacionalni sudac mogao ispuniti svoju zadaću u okviru europskog pravnog poretka. Međutim, činjenica je da svaka nacionalna pa i europska baza podataka koristi različite načine označavanja odluka i ima svoja pravila za izbor podataka iz odluke na temelju kojih je tu odluku moguće pronaći u bazi. Takva situacija ugrožava ostvarenje mogućnosti učinkovitog prekograničnog pretraživanja sudske prakse kako za suce i kolege pravnike tako i za građane.

Slijedom navedenog se prijeko potrebnim ukazalo definiranje zajedničkog sustava označavanja odluka u bazi sudske prakse kao i jedinstvenog skupa podataka o pojedinoj odluci na temelju kojeg odluke mogu biti prepoznate kao značajne za određeni predmet. To je bio pravac daljnjeg razvoja baze podataka europske sudske prakse ali i način da se tu bazu učini dostupnom pravnicima i građanima. Cijeneći načela proporcionalnosti i decentralizacije koje je podržao i europski plan za e-pravosuđe kao i načela okvirne europske sudjelatnosti mrežnih uređaja odlučeno je da podaci iz nacionalnih sudskih praksi država članica ne budu centralizirani. Potrebe različitih korisnika u pojedinim granama prava iziskuju potrebu postojanja različitih baza podataka sa sebi svojstvenom svrhom.

Stoga je odlučeno da za prepoznavanje sudskih odluka budu primijenjene standardizirane identifikacijske oznake koje će biti prepoznatljive, čitljive i razumljive kako ljudima tako i računalima a koje će moći zadovoljiti tehnološke standarde. Ujedno bi bilo poželjno da nacionalne identifikacijske oznake budu usuglašene s europskim standardima koji bi države članice koje to žele mogle koristiti kao svoje.

Što je ustvari ECLI?

Europska identifikacijska oznaka sudske prakse je oznaka pojedine (sudske) odluke, kombinacija slova i brojaka, koju primjenjuju Sud Europske unije, Europski patentni ured i pojedine države članice EU (Austrija, Češka Republika, Francuska, Malta, Nizozemska, Slovačka, Slovenija, SR Njemačka i Španjolska). Ta se oznaka sastoji od pet različitih dijelova odvojenih dvotočkama:

1. ECLI (kratica od European Case Law Identifier)
2. Oznake – kod države
3. Oznake suda
4. Godine donošenja odluke
5. Posebne identifikacijske oznake odluke

Osim same ECLI oznake uz svaku odluku pridružen je skup ujednačenih podataka o odlukama (metadata) koji olakšavaju pretraživanje sudske prakse.

---

² <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P6-TA-2008-0352&language=EN>

Uz navedene podatke sustav sadrži i zbir ujednačenih podataka o odlukama (metadata) koji olakšavaju pretraživanje sudske prakse. Primjeri iz konkretnih predmeta Suda Europske unije:

– ECLI:EU:C:1996:205 (raniji broj C-5/94)

Predmet : Kraljevstvo protiv Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i hrane, uz umješača TD Hedley Lomas (Irska) – Presuda Suda od 23. svibnja 1996.

Zahtjev za prethodnu odluku:

Područje :Slobodno kretanje robe.

– ECLI:EU:C:2005:386 (raniji broj C-105/03)

Predmet Pupino

Područje : Suradnja policije i pravosudnih tijela u kaznenim stvarima – Članci 34. EU-a i 35. EU-a Okvirna odluka 2001/220/PUP – Položaj žrtava u kaznenom postupku – Zaštita ranjivih osoba – Saslušanje maloljetnika u svojstvu svjedoka – Učinci okvirne odluke

Ova jedinstvena identifikacijska oznaka sudske prakse, uz popratne standardizirane opisne podatke odluke (metadata), je sredstvo kojim će biti omogućena ujednačena pretraga odluka sadržanih u bazama podataka pojedinih država članica, a ujedno će olakšati i pojednostaviti način pretraživanja odluka po pojedinim ključnim riječima u određenom pravnom području. To sve bit će omogućeno izgradnjom ECLI pretraživača Europskog portala e-pravosuđe.

Cilj i očekivanja od projekta: „Daljnja izgradnja ECLI-a (europske identifikacijske oznake sudske prakse)“

Projekt je usmjeren na postizanje tri neposredna rezultata i šest posljedičnih. Neposredni rezultati, s tehnološkog gledišta, su gotovo očiti:

1. Jednostavnije pozivanje na postojeću sudsku praksu

Sudska praksa domaćih sudova ali jednako tako i europskih i stranih sudova bit će dostupnija korištenjem sustava ECLI. Pozivanje na sudsku praksu bit će lakše i jednostavnije uz smanjenje mogućnost grešaka u navođenju brojeva konkretnih odluka, naročito s obzirom na činjenicu da označavanje odluka nije do sada ujednačeno i znatno se razlikuje u svakom od pravnih sustava.

2. Unaprjeđeno traženje prema identifikacijskoj oznaci

Razumijevanje pozivanja na odluke iz sudske prakse često čitatelju predstavlja veliki problem. Treba shvatiti gdje je moguće pronaći odluku na koju se sud (ili autor kakvog stručnog članka) u svojoj odluci poziva te koje brojeve treba upisati u polja pretraživanja. Međutim kada uz navođenje odluke bude napisan i ECLI, dovoljno je da čitatelj pristupi pretraživaču Europskog portala e-pravosuđa (ESE-EEJP³) unese tu identifikacijsku oznaku

---

³ ESE- European Search Engine of EEJP - European e-Justice Portal

sudske prakse – ECLI i odmah će doznati gdje se nalazi odluka koju traži i ona će mu biti dostupna jednim klikom.

3. Unaprjeđeno traženje prema povezanim podacima

Traženje određene europske uredbe ili odluke Suda Europske unije koji se nalaze u konkretnoj sudskoj odluci, korištenjem pretraživača Europskog portala e–pravosuđa (ESE–EEJP) sada može potrajati satima. Korištenje programa za izdvajanje povezanih podataka iz odluka koji su pohranjene u sudskoj praksi znatno će skratiti vrijeme pretraživanja za koje će biti potrebno svega nekoliko sekundi, a znatno će se povećati i točnost traženih rezultata. Ovo se doduše neće moći odmah i u cijelosti primijeniti na sve baze sudske prakse no bit će učinjen veliki korak u tom pravcu.

Što se tiče posrednih učinaka projekta, oni će se očitovati u sljedećem:

1. Nacionalni suci će na bolji način moći primijeniti pravo Europske unije

Pretraživanje značajnih odluka iz sudske prakse drugih država članica sucima će biti znatno olakšano. Na taj način suci će moći ispuniti obvezu kako ju je definirao Sud Europske unije u predmetu Cilfit⁴.

2. Učvršćivanje uzajamnog razumijevanja pravnih sustava država članica

Spoznaja o sudskoj praksi drugih država članica bitna je ne samo u slučajevima primjene prava Europske unije. Lakša dostupnost sudske prakse stvorit će bolje uvjete za komparativnu analizu prava i time doprinijeti poboljšanju razumijevanja sličnosti i razlika između pravnih poredaka i judikature država članica.

3. Stvaranje boljih uvjeta za provođenje kvantitativnih analiza

Osim spomenutih znanstvenih analiza, napredak računalnih performansi i statističkih metoda omogućit će kvantitativne analize velikog broja podataka, naročito ako su ti podaci ujednačeni i dobro posloženi u bazi. Rezultat projekta bit će objavljivanje većeg broja odluka iz sudske prakse, koja će biti ujednačenija (u pogledu identifikacijske oznake i ključnih podataka o odlukama koje čine sudsku praksu) i bolje međusobno povezana pa će tako primjerice moći poslužiti za istraživanje načina primjene prava u praksi te procjenu potrebe zakonodavnih promjena.

4. Održivost standarda europske identifikacijske oznake sudske prakse

Usljed stalnih i brzih promjena u načinu objave semantike na webu, stalno tehničko održavanje odnosno unaprjeđenje standarda na kojima počiva europska identifikacijska oznaka sudske prakse, uvjet je za njezino održanje i primjenjivost. Dugoročno gledano rad na održavanju standarda bit će od koristi pravosuđu, vladama, pravnicima, građanima i gospodarstvu.

---

⁴ ECLI:EU:C:1982:335 (ranija oznaka C 383/81), odlomak:

„16. Napokon, pravilna primjena prava Zajednice može se nametnuti toliko očito da ne ostavlja mjesta nikakvoj razumnoj sumnji o načinu rješavanja postavljenog pitanja. Prije zaključka o postojanju takve situacije nacionalni sud mora biti uvjeren da se to jednako očito nameće sudovima drugih država članica, kao i Sudu. Samo ukoliko su ispunjeni svi ti uvjeti, nacionalni sud može se suzdržati od postavljanja tog pitanja Sudu i riješiti ga pod svojom vlastitom odgovornošću.“

5. Gospodarski poticaj

Kao rezultat projekta bit će olakšano i poticano dodatno korištenje podataka iz baza sudske prakse. To će se odraziti na gospodarske aktivnosti u pravno informatičkom sektoru kao poticaj postojećim izdavačkim kućama ali i za pokretanje rada novih.

6. Jačanje vladavine prava

U kontekstu članka 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, dostupnost sudske prakse nužna je kako bi se osiguralo povjerenje javnosti u pravosuđe. Unaprjeđenje dostupnosti kako u pogledu broja odluka tako i njihove vrijednosti i značaja doprinijet će transparentnosti pravosuđa i jačanju vladavine prava.

Uvođenje ECLI-a u sustav sudske prakse „SupraNova“

Sustav sudske prakse „SupraNova“ je informacijski sustav koji je nastao u sklopu projekta PHARE 2006 "Usklađivanje i objavljivanje sudske prakse", a namijenjen je za korištenje u svim redovnim i specijaliziranim sudovima te u Vrhovnom sudu Republike Hrvatske. U sustav se unose konačne odluke svih navedenih sudova.

Za objavu na portalu sudske prakse, koji je javno dostupan, biraju se samo određene odluke pohranjene u sustavu SupraNova. Svaka odluka objavljena na portalu sadrži cjeloviti tekst, koji se od originalnog razlikuje u dijelu kojim se štiti privatnost stranaka u postupku i pridružene metapodatke. Uz posebno važne i zanimljive odluke objavljuju se pravna stajališta (tzv. sentence).

Jedan od rezultata projekta „Daljnja izgradnja ECLI-a“ je uvođenje ECLI broja u sustav SupraNova te izrada poveznice s ECLI pretraživačem Europskog portala e-pravosuđa. Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao nacionalni ECLI koordinator za Hrvatsku, propisat će strukturu ECLI broja za odluke hrvatskih sudova te kriterije kojim odlukama će se dodjeljivati ECLI broj. Odluke s pridruženim ECLI brojem bit će dostupne i putem Europskog portala e-pravosuđa.

Ovaj članak je financijski podupro Program za pravosuđe Europske unije („*the Justice Programme of the European Union*“). Članak je napisala Melanija Grgić, sutkinja, za Vrhovni sud Republike Hrvatske – sudionika u projektu BO-ECLI i on ne sadrži stavove Europske komisije.

This project is co-funded by
the European Union